

Apciepojums mēnesnicā pie Jāna Jaunsudrabiņa

Patīkamam pārsteigumu mūsu rakstniecības vecmeistaram Jānim Jaunsudrabiņam viņa 73. dzimšanas dienā 25. augustā sagādāja LCK priekšsēža V. Januma un Augustdorfas tautiešu un organizāciju pārstāvju apmeklējums un apsveikumi. Rakstnieka dzīves vietā pie Mēnas ezera Vestfālē mūsu lektāžu un organizāciju pārstāvji ieradās gaviļdienas priekšpusdienā un līdz ar ziediem gaviļniekam nodeva LCK un LCP un LNP priekšsēža J. Ceima apsveikumu. DV Augustdorfas nozares vārdā sveica Dr. K. Zvejnieks, Latviešu preses biedrības — E. Raisters, vienuļo skautu žurnāla Klabatas vārdā red. G. Grīnbergs un rakstnieks P. Aigars. Starp gaviļdienas viesiem vēl bija rakstnieka meita Lilija ar savu vīru Stepleru uc. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši grāmatu izdevēji, tautieši un paziņas no Vācijas un citām zemēm.

Rakstnieks ezera augstajā dienvidu krastā apdzīvo kādas nedēļas nogāju vajadzībām eglīšu audzē celtas vasarnīcas augstāvu, kurai pavisam pieci Ipašnieki. Tie šeit ierodas tikai atpūtas reizēs, tā kā vasarnīcas pastāvīgais apsaimniekotājs skaitās Jaunsudrabiņš. Viņš arī ierīkojis un izkopis dārziņu, kurā, kā pats smejas, zemē, ko vietējie atzinuši par derīgu tikai auzu audzēšanai, šovasar ievācis ap 750 tomātu un 110 gurķu, kas ieskābēti ziemai. Bez tam jau izmantota agrīno kartupeļu raža un būs vēl bietes un kāposti. Rakstnieka ģimenei pieder arī 7 vistas, un nesen bijis gadījums, ka kādā dienā patiesi iegūtas arī 7 olas. Vistām iekārtots zem eglītēm stiepuļu režģis, jo, valā palaistas, tās varot krist par lētu upuri lapsām.

Protams, rakstnieka rīcībā ir arī ezera ūdeņi, bet zvejai viņš vairāk izmanto upītes, kur mierīgāka zveja un bagātīgāki lomi. Kurināmo var salasīt plašajā mežu joslā, kas apņem visus pakalnus šajā ezera krastā, tā kā divu gadu laikā, kopš rakstnieks dzīvo Mēnesnicā, kā viņš dēvē savu mītni, maika pirkta tikai reizi, un to pašu nauda nosviesta zemē par baltu velti. Tāpat mežā laba sēņošana un ogošana. Šogad bijusi bagātīga melleņu un aveņu raža, tikai pēc pēdējām gan jāceļo divriteni kādā 8 km. Ražu drīzumā sāks dot arī trīs rakstnieka dēstītie augļu kociņi: viena plūmīte un divi firziņu koki. Tā ir visa rakstnieka bagātība, bet viņš priecīgs un apmierināts, jo var savas dienas pavadīt vientuļībā un klusumā praktiskā darbā un rakstīšanā, izklaidēšanās reizēm izmantojot lemiņotos ūdeņus vai pastaigas mežā.

Kā jau gadiem parasts, vasarās Jaunsudrabiņš tik intensīvi rakstīšanai nenoņodas, kā pārējos gada laikos. Cik no viņa atturīgās valodas par patlaban rakstāmiem darbiem varēja izdibināt, tad tiek turpināta Zaijās grāmatas II daļa un par starpbrīžiem uzrakstīts arī pa kādam citam tēlojumam. Nupat rakstnieks nobēdzis un nodevis lespiešanai atmiņas par gleznotāju Zeltiņu, kas ietilpst viņa leģendu sērijā. Padomā arī pasāktā romāna Citi cieni, citas meitas turpināšana.

Plaši rakstnieka dzimšanas dienu bija atzīmējis Vestfāles lielākais laikraksts Freie Presse, kas iznāk Bīlefeldā, veidot šim gadījumam veselu lappusi. Tani atrodams Baltās grāmatas tēlojuma Sijķes tulkojums un garāks raksts par dzejnieka dzīvi un darbu ar tituli No ganu zēna līdz tautas dzejniekam. Rakstā, starp citu, pastāstīts, ka no 1929.—1933. g. Jaunsudrabiņa darbi diezgan bieži parādījušies vācu sociāldemokrātu presē, īpaši Bīlefeldas laikrakstā Volkswacht, kurā tradīcijas tagad turpina Freie Presse, regulāri ievietodama Jaunsudrabiņa darbu tulkojumus. Bez tam znots Steplers patlaban tulko arī kādu no Jaunsudrabiņa romāniem.

Raksts noslēdzas ar piezīmi par Jaunsudrabiņa lielo populāritāti un vienkāršību. Viņš nekad nav nēsājis fraku, lai cik svīnīgos vai spožos sarīkojumos piedalīties, un šajā ziņā viņu varot salīdzināt ar vācu sociāldemokrātu vadoni un kādreizējo ministru Kārlī Severīngu, kas bieži ārzemēs apzīmēts par „ministru pelēkā svārkā“.

Augustdorfiēši rakstnieka un viņa kundzes viesmīlīgajā mītnē pavadīja pāris skaistas stundas, kurās gaviļnieks pastāstīja par savām gaitām jaunajos apstākļos un pakavējās atminās pie dažas labas zīmīgas epizodes savā garajā mūžā. Veikdams plašu un daudzpusīgu korespondenci, viņš arī tagad stāv dzīvos sakaros ar plašu paziņu, rakstnieku un grāmatnieku saimi, kas izkaisīta visā plašā pasaulē. No tuvākiem latviešu centriem Vestfālē vairs palikusi tikai Augustdorfa, Mīnstere un Paderborna, bet pie viņa Mēnesnicā prāvo attālumu dēļ iegriežas vairs tikai rets latvietis. Padzirdējis, ka uz ezeru dažkārt no šim nometnēm izbrauc zvejas mīļotāji, rakstnieks piebilst, ka viņš labprāt kādreiz tos gribētu redzēt arī pie sevis un parunāties par zveju.

Atvadoties no populārā autora, cieņīgi varēja pateikties ne tikai par parādīto viesmīlību, bet arī izteikt komplimentu mājas tēva spīrgtumam un labajai veselībai, jo viņš patiesi izskatās krietni jaunāks par saviem gadiem, labi atpūties, darbīgs, garā možs.